

Arviontikertomus vuodelta 2024 (Kl 121§)

1. Tarkastuslautakunta

1.1. Kokoonpano

1.1.2023 alkaen aloittaneen tarkastuslautakunnan kokoonpano oli seuraava:

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Räsänen Juhani, pj	Halmemies Sakari
Polvela Eino, vpj	Laine Tuomo
Masalin Risto	Sievänen Pirkko
Nurmi Susanna	Vilander AnnaMarja
Väänänen Tuula	Rantala Jorma

Kunnanvaltuusto erotti luottamuspuolan takia tarkastuslautakunnan kokouksessaan 17.4.2023. Päätös ei ole saanut vielä lainvoimaa.

Kunnanvaltuuston 8.6.2023 valitsema uusi kokoonpano:

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Seimola Pertti, pj	Rämö Tapio
Polvela Eino, vpj	Manninen Tarmo
Kosonen Pirjo	Kuisma Jaana
Halmemies Sakari	Kiviniemi Heikki
Sievänen Pirkko	Helen Eija

Lautakunnan ulkopuoliseksi sihteeriksi kutsuttiin hallintosihteeri Marika Iikkanen.

Lautakunta kokoontui seitsemän kertaa ajalla 1.1. – 31.12.2024

1.2. Tehtävät

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on Kuntalain 121§:n mukaan mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

2. Toiminnan ja talouden arviointi

2.1. Yleistä

Tarkastustoimelle (sisältäen tilintarkastuksen) vuodelle 2024 annettu 5.000 euron budjetti ylittyi 1.297 euroa. Tilintarkastusyhteisöksi tilikausien 2024 –2028 hallinnon ja talouden tarkastukseen kunnanvaltuusto valitsi 18.6.2024 §18 Mikkelin Tilintarkastus Oy:n .

Sidonnaisuusrekisteri on saatettu kunnanvaltuuston tietoon valtuuston kokouksessa 08.05.2024 § 7 tarkastuslautakunnan päätöksen 18.04.2024 § 14 mukaisesti.

Kunnan tilinpäätös on 160.739,36 euroa ylijäämäinen, mikä johtui toimintakulujen vähenemisestä ja toisaalta toimintatuottojen lisääntymisestä sekä edellisvuotta suuremmasta valtionosuudesta. Vuosikate oli runsaat 609 t€. Vuosikatteesta on tehty suunnitelman mukaiset poistot 183 t € sekä kunnanhallituksen hyväksymät arvonalentumiset yhteensä 277 t € , jotka kohdistuivat

kiinteistöihin Kuntala, Vanhustentalo ja Tuuliharju noin 117 t € ja asunto-osaakeyhtiöihin Luhangan Kilpala, Luhangan Pinteli, Metsurinpolkka ja Luhangan Sato yhteismäärältään 160 t €. Satunnaisia tuottoja 0,12 t €, jotka on saatu Keski-Suomen Verkkoholding Oy:n tuloutuksista. Kunta ei ole myynyt metsää arviointivuonna.

Tilinpäätöksen ylijäämä mahdollistaa arvonalennusten tekemisen kohteisiin, joihin tasearvojen tarkastelussa on arvioitu olevan selkeitä arvonalennustarpeita. Investointeja ei vuonna 2024 tehty, mikä johtui pitkälti teknisen johtajan irtisanoutumisesta.

2.2. Luhangan Vesihuolto Oy

Luhangan Vesihuolto Oy:n taloudellinen tilanne on yhä edelleen kestämaton ja muodostaa kunnalle suurimman taloudellisen riskin. Yhtiön suuret velat kunnalle ovat jäämässä kunnan maksettaviksi. Tällainen tilanne ei voi enää jatkua eikä velkataakkaa voida lisätä.

Yhtiön velat kunnalle ovat tilinpäätöksen mukaan 230 t €. Luhangan Vesihuolto Oy:n tasearvo kunnan taseessa on 526 t €. Yhtiön mennessä konkurssiin kunnalle tulee merkittävä tappio. Tarkastuslautakunnat ovat vuosittain arviointikertomuksissaan huomauttaneet yhtiön talouden huonosta tilanteesta kaikkien Luhangan Vesihuolto Oy:n toimintavuosien aikana. Tarkastuslautakunta velvoittaa kunnanhallituksen puuttumaan asiaan välittömästi ja vakavasti valmistautumaan Luhangan Vesihuolto Oy:n velkojen alaskirjaukseen ja tasearvojen tarkasteluun. Nopeasti muuttuneessa valtakunnallisessa tilanteessa kunnallinen vesihuoltojärjestelmä vaatii laajaa hallinnollista ja operatiivista osaamista, jota Luhangan kunnasta ei löydy. Alueellinen yhteistyö muiden vesihuoltotoimijoiden kanssa korostuu tulevaisuudessa.

Tarkastuslautakunta esittää, että kunnanjohtaja neuvottelee yhdessä kunnanhallituksen puheenjohtajan ja/tai teknisen johtajan kanssa Luhangan Vesihuollon asioista, kun neuvottelut käydään ulkopuolisten vesihuoltotoimijoiden kanssa

2.3. Hallinto ja tiedonhallinta

Kunnan hallintoa, taloutta ja toimintaa on kokonaisuudessaan hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti vaikkakin ajoittain vajailla henkilöstöresursseilla.

Talouden tasapainotuksen työryhmä aloitti 8.4.2024 kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti ja aloitti yhteistoimintaneuvottelut kunnassa. Työryhmä lopetti toimintansa kunnanhallituksen päätöksellä 29.4.2024, kun sivistysjohtaja ja tekninen johtaja irtisanoutuivat.

Tarkastuslautakunta toteaa, että asianhallintajärjestelmä (Dynasty10) on otettu käyttöön 1.1.2024, mikä mahdollistaa mm. tiedonhallintalain noudattamisen ja helpottaa varautumista myös tulevaan arkistolain muutokseen.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 03.03.2025 § 34 merkinnyt tiedoksi tiedonhallintalautakunnan kirjeen 7.2.2025 VN/23900/2024 ja antanut sen edelleen tiedoksi tarkastuslautakunnalle (10.04.2025 §7). Tiedonhallintalautakunta on päättänyt kiinnittää Luhangan kunnan huomiota siihen, että se ei ole vastannut 16.9.2024 sille lähetettyyn selvityspyyntöön, jossa pyydettiin selvitystä tiedonhallinnan järjestämisestä. Luhangan kunnassa on arviointivuonna sisäistetty hyvin uusi asianhallintajärjestelmä ja sen tuoma toimintatapa sekä tehty paljon työtä tiedonhallintalain noudattamiseksi. Kunnassa on päivitetty tiedonohjaussuunnitelmia ja vahvistettu asiakirjajulkaisuuskuvaus sekä arkistonmuodostajat (esim. kunnanhallitus, lautakunnat, viranhaltijat) osana tiedonhallinnan ohjetta. Myös tietoturvaperiaatteet on

vahvistettu 9.12.2024 ja tietoturvan/-suojan parantaminen sekä sähköisen arkistoinnin ratkaisu on kirjattu vuoden 2025 tiedonhallinnan tavoitteisiin.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunnanhallitus noudattaa sille annettuja velvollisuuksia selvitysten antamisessa muille viranomaisille jotta kunta välttyy aiheettomilta selvityspyynnöiltä tai huomautuksilta. Osana kunnanhallituksen sisäisen valvonnan työtä sen tulee myös huolehtia, että kunnassa vahvistetaan vuonna 2025 sisäisen valvonnan ohje ja suunnitelma sekä panostetaan osaamisen kehittämiseen. Näihin on varattava riittävät varat talousarvioon vuodesta 2025 lähtien koskien sekä henkilökuntaa että luottamushenkilöitä.

Vuoden 2024 kunnanvaltuuston kokouksia on pidetty viisi, joista ensimmäinen vasta 8.5. Seuraavat 18.6., 3.7. ja 14.10., jossa kokouksessa vasta hyväksyttiin tilinpäätös 2023. Vasta kokouksessa 17.12.2024 hyväksyttiin talousarvio vuodelle 2025. Tarkastuslautakunta huomauttaa kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa pysymään aikataulussa asioiden valmisteluissa kunnanvaltuustolle. Kokousrytmin on oltava nopeampi, jotta tilinpäätös ja talousarvio tulevat hyväksytyiksi hyvissä ajoin niille säädettyjen aikataulujen puitteissa.

2.4. Loppuyhteenveto

Luhangan talous on yritysanalyysin mukaan tyydyttävä 8,0 (edellisenä vuonna 7,7). Mm. kiinteistöverouudistuksen, valtionosuusuudistuksen ja sisäisten riskien johdosta tulevaisuudessa kunnassa on syytä varautua vaikeutuvaan taloudelliseen tilanteeseen.

Vuoden 2024 aikana elinkeinoelämän ja matkailun kehittäminen sekä kuntamarkkinointi eivät ole toteutuneet odotetussa laajuudessa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä kuntastrategian uudistamista ja sen tarkastelua jatkossa tiheämmällä aikataululla. Kuntastrategian toteutumista on seurattava jatkuvasti ja siihen on tehtävä muutoksia tarpeen mukaan.

Toimintaa on tärkeitä kehittää yhteistyössä toimialuejohtajien kanssa niin sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kuin tekninen- ja ympäristölautakunnan asioissa. Toimialoihin liittyvissä neuvotteluissa on oltava läsnä kunnanjohtajan lisäksi myös ao. toimialajohtaja ja/tai kunnanhallituksen puheenjohtaja.

Tarkastuslautakunnalla on ollut toimivat ja luottamukselliset suhteet kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, kunnanjohtajan, tilintarkastajan sekä muiden tahojen kanssa, mikä on auttanut tarkastuslautakuntaa suorittamaan tehtäväänsä. Tarkastuslautakunta on saanut kaikki tarvitsemansa tiedot toimintansa tueksi.

Luhangassa 16.5.2025

Pertti Seimola

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Sakari Halmemies

tarkastuslautakunnan jäsen

Pirkko Sievänen

tarkastuslautakunnan jäsen

Eino Polvela

Eino Polvela

tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja

Pirjo Kosonen

Pirjo Kosonen

tarkastuslautakunnan jäsen